

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

UN TRIMESTRE

Dins Espanya: una pesseta.
Fora d'Espanya: dues pessetes.

Redacció General Barceló-1-2.º

Administració Sta. Eulària, 25.

PALMA DE MALLORCA

LA AURORA

Surt cada dissapte per donar ventim i altres erbes an es qui s'ho guany

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

A Manacor: Ca-Mestre Antoni Fiol Ferrer, 5.—Ca l'amo Andreu Alcover, Plassa del Palau, 2.

A Palma: Llibreria d'En Guasp, Morey, 6.—Taller d'encuadernacions d' En Francesc Ferrer, Sta. Eulària, 25.—Llibreria Ernest Frau, Bros.a.—Llibreria d'Alomar i Fontdevila, Brossa.

Recapte

Missioners màrtirs d'entany

Demunt sa revista *Missiones Catòlicas* veim una relació molt espinzellada des missioners de s'Apostolat de ses Missions que durant l'any 1913 han segellada amb sa seua vida sa fe de Deu que prediquen. Son entre tots aqueis màrtirs 10 Bisbes i 175 sacerdots o preveres.

Des bisbes, dos eren italians i sis francesos. Des preveres, 109 eren francesos; 22, italians; 15, hol·landesos; 12, belgues; 9, irlandesos; 7, espanyols; 5, alemanys; 8, inglesos; 8, suïsos; 2, del Canadà; l'austriac; 1, polac; i els altres d'altres nacions.

Ses Ordes Relligioses que han donats més màrtirs, son ses *Missions Extranjeres* de Paris, sa *del Esperit Sant*, la *Companya de Jesús* i es *Pauls*.

¿E-hu sentiut an això, anti-clericalitxos? ¿E-hu veis com encara en té molts d'heroes sa Relligió catòlica? No s'és acabada sa nissaga des màrtirs, que esglaiaren el mon quant comensà l'Esglesia, l'Obra Mestra de sa má de Deu demunt la terra! ¡No, no s'és acabada mai ni s'acabarà demunt la terra aqueixa gloriosíssima nissaga! ¡Si, anti-clericalitxos! ¡una relligió que conta tants de milions de màrtirs, a on no s'acaba mai sa llevor des martiri, a on no s'esveeix mai sa flor des martiri: és una relligió immortal, és obra de sa má de Deu! Es aquella relligió de la qual el Verb de Deu, Veritat Eterna i Sabiduria infalible va dir:—*Ses Portes de l'Infern no triunfarán d'ella, no prevaldrán contra ella!* Voltros no sou més que estellicons d'aqueixes *Portes*, de ses *portes infernals*; per això en sa lluita que duis contra l'Esglesia, forsat forsat vos ha de tocar es perdre.

Lo de sa Home Rule d'Irlanda

Així mateix es una miseria que casi tots es periòdics espanyols, fins i tot es catòlics, es de la dreta, s'hagen de enterar p'es periòdics inemics d'Irlanda, inemics des catòlics, de lo que succeeix a Inglaterra en sa célebre qüestió de sa *Home Rule*. Fins i tot *La Veu de Catalunya*, sa gran defensora de ses autonomíes de totes ses nacionalitats, pateix d'aqueix mal que deim: parla de sa «Home Rule» per l'estil d'ets altres periòdics espanyols: se fan eco tots o casi tots des contraris de sa *Home Rule*, i no d'ets amics. An es dir des periòdics espanyols això de sa *Home Rule* ha fracassat, ha feta aigo, a Irlanda no la volen, si s'posava esclararia una guerra civil, e-hi ha més de cent mil homos preparats per alçar-se a s dia que s'posás tallai. Idò bé, noltros rebem *The Catholic Times*, un d'ets orgues més autorisats des catòlics inglesos, el qual en parla d'això de sa *Home Rule* d'una manera completament diversa: diu que la cosa va bé ferm, que es contraris que potien devers Ulster, están completament desacreditats devant tota Inglaterra i convençuts de farsants i comediantes. Se'n riu tothom de sa guerra civil que diuen es contraris de sa *Home Rule* que mourán. No hu creu negú a Inglaterra que sa moga mai tal guerra civil; i es Govern Inglés está ben resolt a implantar sa *Home Rule* a Irlanda en esser arribada s'hora.

¡Ja hu val amb aqueis periòdics espanyols, enterats tan a la xisclera de ses coses d'Inglaterra! Es que la major

part des nostros periodistes e-hi fan nassos a s'inglés; es negre el embarassa per haver-hi de lletgir.

Llutes entre catòlics.

Desgraciadament n'hi ha ferm devers França, Alemanya, Austria i Italia, a propòsit des *catòlics integrals*. Se diuen «catòlics integrals» es qui tenen per bandera seguir en tot i per tot ses direccions que el Papa dona dins es documents que ha publicats contra es Modernisme i tots ets errors i tendències dolentes que dominen de cap a cap del mon contra s'esperit de l'Evangeli. ¿Són aqueis «catòlics integrals» massa estrets, massa forts contra ets altres catòlics que s diuen catòlics també, pero que tenen un criteri més ample en s'apreciar i sospesar ses coses i ses tendències del mon actual? No mos atrevim a dir-ho. ¿Son ets inemics des «catòlics integrals» tan dolents i funests com ets *integrals* diuen? Tampoc mos atrevim a contestar. Lo que és cert que és una llástima grossa que es catòlics de tot lo mon no tenguen un sol sentit, d'aufegar totes ses inxes i passionetes personals que el dimoni els-e congría, per que, en lloc de combatre, tots fent un sol còs, s'inimic mú, perdin es temps miserabilíssimament en llevar-se sa pell ells amb ells; es una llástima grossa que tots es catòlics no s'afanyin i no malavetgin amb tota la seua ànima a creure sempre i a cumplir en tot i per tot ses ensenyances i ses ordes i ses direccions del Papa, sensa discutir-les, ni torcer-les, ni capgirar-les ni fer-les servir mai per molestar es seus germans en la fe, en lloc de fer-les servir per lo que les ha dictades el Papa, per fer anar endavant sa causa catòlica en tots sentits i en tots conceptes. Desgraciadament dins França, dins Alemanya, dins Bèlgica, dins Austria, dins Italia, e-hi ha periòdics catòlics i organiscions catòliques que en punt a seguir ses direccions i ensenyances pontificies tiren de camella, prenen ses ordes del Papa de cap de dent i esqueixen massa, no llauren bé ni d'un bon tros.

Creim que, ben mirat, encara Espanya es allà on e-hi ha més respecte i sumissió an el Papa entre es periòdics catòlics. Es cert que no hi ha ses barbaies sobre això que reinen entre es catòlics d'aqueixes altres nacions que hem anomenades.

Es periòdics espanyols de la dreta están d'idees i de procediments i de criteri molt millor que no es que passen com a de la dreta an aquelles altres nacions; es nostros duen es llum més dret, son més purs de doctrina, serven més bé es solc.

Es que a l'Extranjer e-hi ha periòdics que se diuen catòlics, i fan unes coses, que aquí a Espanya només les fan es papers anti-clericals.

Poriem citar molts d'exemples. En volem retreure un: molts des qui mos lletgeixen haurán sentit parlar de *La Libre Parole* de Paris, es diari des célebre Drumond, es gran anti-semita. *La Libre Parole* pretén esser un periòdic catòlic. Idò bé, En Drumond s'és aplegat civilment amb una bruixa que foga d'un altre homo amb-e qui estava aplegada també civilment. Idò bé, *La Libre Parole* segueix publicant-se com a diari catòlic i figurant com a propietat de Mr. Drumond.

Beseuit

Pe's Socialistes

(Segueix)

6.

¡Quina altra mentidassa de s'Obreterxol!

De manera que, lo grans bidutns d'escrigadoretos de s'Obretingo Balear! que perque «es beatos i capellans» «no han volgut firmar» amb voltros «demanant que s'acab sa guerra», per això ara «es beatos i es capellans volen que continuu sa guerra, son partidaris de sa guerra»? Idò amb això mentiu també descaradament. Es ver que ses persones decentes no han volgut firmar amb voltros, perque amb voltros no hi volen anar en—lloc; no vos han mester per res ses persones decentes; no hu volen ses persones decentes que voltros los meneu per sa má; no vos volen fer es brou gras. Voltros mos aixordareu cridant que no permetrieu que se mogué guerra an el Marroc; i que, si se'n hi movia, tot d'una tomariu es Govern i sa Monarquia. Sa guerra desgraciadament s'hi mogué fa més de mig any, i voltros ni sou estats capaces de aturar-la ni de tomar es Govern ni sa Monarquia; no heu sabut fer més que protestar com a bons cans nanells. Per lo mateix, protestau voltros tots sols, firmau fins que esclateu contra sa guerra; firmau voltros tots sols i així veurem sa forsa que teniu.

Es fals i mentida que es catòlics volguem sa guerra del Marroc p'es gust de que hi haja guerra. Es catòlics llamantam que Espanya se veja precisada a fer guerra an el Marroc. Es catòlics lo que no, volem que Espanya deix de sostenir es seu honor i abandoni d'una manera vil, covarda i estúpida lo que li pertoca, lo que ses nacions civilisades li han comanat que gnardi i civilisi. Es catòlics consideram que sa guerra sempre es un assot, que, si mai se fa, es un mal necessari, inevitable, que devegades no hi ha altre remei que fer guerra perque ses circumstancies e-hi obliguen ses nacions. Pero aquí lo celebèrrim és que sigueu voltros socialistes que alseu tant la veu contra sa guerra, essent així que es vostro programa es d'establir es socialisme demunt la terra movent sa guerra social per fer fer ui a tot lo existent, per fer fer ui a sa societat actual, per arrasar-ho tot, per fer-ho malbé tot, per fer fer flamada a tot. De manera que voltros sou tan contraris de sa guerra que no voleu que negú en fassamés que voltros, que no voleu altra guerra que sa que voltros voleu fer per esveir tot lo existent, per fer fer flamada a tot. ¡Sí que hu sou uns grans contraris de sa guerra! ¡No voleu que ets altres en fassen! ¡Voleu esser just voltros que'n fassen! ¡La voleu tota per voltros!... ¿E-hu veis com e-hu sou es grans farsants de tota la farsanteria?

En lo que també faltau a sa veritat descaradament és en lo que deis que quant e-hi havia sa guerra de Cuba «a alguns ports» a on embarcaven soldats cap a sa guerra, «sa beateria andant penjava escapularis beneïts an es coll des pobres soldats» i «es Bisbes repartien escapularis i bendicions a ses nostros tropes per que es pobres soldats se morissen beatíficament devers sa malaída manigua».

¡Se'n necessita molta de desvergo-

nya per mentir d'aquesta manera! ¿A on ni quant cap catòlic ni cap Bisbe repartí escapularis ni bendicions per que es pobres soldats se morissen a sa manigua? ¡Es una infame mentida! ¡es una horrenda calumnia que cap catòlic ni cap Bisbe fés res d'això! Si les posaven escapularis an es soldats, si les donaven sa bendició, ara per tot lo contrari, per que Deu, ets àngels i es sants los amparassen i les guardassen de tot perill d'ànima i de còs, perque no tenguessen res de nou!

7.

¡Quina altra virollada més desvergonyida!

I arriba jo escrigadoringos socialistengos! a tal extrem sa vostra toixerudesa que vos demanau: «¿En quin acte de justícia ha ompleiada l'Esglesia Romana sa seua poderosa influencia? I responeu: «En cap»; i teniu sa frescura de seguir dient: «Aquí están es repatriats (de Cuba) que no han cobrats es seus *alcances*, a pesar de ses bendicions» de l'Esglesia Romana.

¡De manera que l'Esglesia Romana, en vint sigles que conta d'existència, mai ha fet cap «acte de justícia»? tot quant ha fet és injust? tot quant ha fet és dolent? no ha fet res de bo? ¿De manera que no és res de bo haver duita sa veritat an el mon? haver aficat dins sa closca d'ets homos que tots ets homos son germans i fíis d'un mateix Deu i hereus d'un mateix cel i que tots son iguals devant Deu, això es, fíis de ses seus obres, que valen per ses bones obres que fan? ¿Haver ensenyat tot això an el mon no és un bé? Haver abolida s'esclavitut, quant tres quartes parts d'ets homos eren esclaus; haver redimida sa dona, fent-la companya de s'homo, treient-la de s'estat miserabilíssim de pur instrument de sa brutalidad i de sa bestialidad de s'homo, esclau des pecat; haver abolida s'infame costum que hi havia de tirar ets infants que pares desentrenyats no volien haver de pujar ni mantenir; haver omplida la terra d'hospicis i d'hospitals i de mil institucions benèfiques per assistir an es véis, an es pobres, an es malalts i desvalguts;—¿haver fet tot això, com ho ha fet l'Esglesia durant vint sigles. no és «haver empleiada la Esglesia Romana sa seua influencia» en «actes de justícia»? ¿I an-e que deis «actes de justícia», grans tudosses? ¿Que no hu sabeu que l'Esglesia Romana nò ha fet altra cosa mai més que empleiar sa seua influencia en fer «actes de justícia», en fer coses bones i heroiques i santes?

¿De manera que l'Esglesia Romana havia de fer pagar an es Govern Espanyol ets *alcances* des repatriats de Cuba? I ¿què hauríeu dit voltros si l'Esglesia Romana se fos aficada amb això? ¿tal volta no li hauríeu dit es nom des porc an el Papa? ¡L'hauríeu acusat d'invasor, d'usurpador des Poder Civil! Es poder Civil que deu aquells *alcances*, ¡que los pac si no els ha pagats! Ell i negú més que ell en té la culpa, no el Papa, no l'Esglesia Romana, gran carronyes d'escrigadoringos de s'Obretingo Balear!

8.

S'Homenatge an En Valenzuela i s'Obre Balear

Es paperot socialista negá es seu concurs a s'Homenatge que es mallorquins tributaren diumenge a s'ex-Diputat a Corts D. Juan Valenzuela. Això no obstant s'Homenatge resultá un

èxit. Venturosament a Mallorca es socialistes son tan poca cosa que no serveixen per fer anar res bé ni malament. Es seu paperot ha dit la mala pèssima de tal Homenatge, i s'Homenatge es anat meravellosament bé, ha contrapassades de molt ses esperances des més optimistes. Es una prova això de s'insignificansa absoluta des socialistes dins s'opinió pública de Mallorca.

D'altra vent, s'oposició des socialistes a tal Homenatge era una senya eloquentíssima de que se tractava d'una cosa bona. Si no fos estada una cosa bona, s'*Obreretxo* no l'hauria atacada. Es que es paperot socialista e-hi està baraiadíssim amb ses coses bones, com a bon merda-caner de Satanás!

Encara enfloca altres barbaritats es paperot socialista contra es dret de propietat i contra Sta. Teresa, que rebatrem lo setmana qui vé, si Deu ho vol i Maria. Ja n'hi haurá prou per avui de *bescuít* p'es socialistetxos.

P'es paperot socialista de Ciutat.

9.

Blasfèmies contra Sta. Teresa.

Se veu que s'*Obreretxo* no sab estar sense tirar qualque gargai a Deu o a un sant o altre. S'altre dissapte li tocá es torn a Sta. Teresa, i n'hi enflocá uns quants d'allò més verinós i desvergonyit. Suposa, mentint com l'ànima de Judes, que Sta. Teresa, quant estava a la flor del mon, llampant de gracia i galania, pero ja consagrada a Deu amb vot de castedat, un dia se'n aná a comprar «cacharros» (obra de test, gerricons, aubafietes, greixoneres, etc.) Les venfa un fadrinot, i quant sa Santa li demaná que'n volia, aquell li diu: —*Dues basades teues*. I diu es paperot socialista que Sta. Teresa va consentir a dur-se'n es «cacharros» per aqnell preu sacríleg.

¿Que vos pareix de Na Lluca? ¿E-hu veis com e-hu és pitjor que un animal s'*Obreretxo*? Això no és més que una infame i descarada calumnia que es paperot canalla s'ha inventada p'es pler diabòlic de tirar aqueixa fleuma horrible contra aquella gran santa, gloria altíssima d'Espanya i de s'humanitat. Sta. Teresa es una de ses santes més respectades i veneradas fins des qui tenen sa desgracia de no esser catòlics, per poca que sia sa seua il·lustració. Ara, com s'*Obreretxo* hi está baraiat amb tot lo que sia il·lustració i cultura, i, en tractar-se de Deu o de sants, no sab més que bramar i tirar alsades de cul, per això ha tirada aquesta contra Sta. Teresa.

10.

Una altra bataionada contra es sentit comú.

Es paperango socialistengo, s'altra setmana, en posava una de feresta, figurant-se es gran betzol que amb ella mos arronsava a tots es qui no tenim sa desgracia d'esser socialistes. Suposa que un socialista un dia trobá un pobre homo carregat d'un sac de blat ben feixuc, que no poria tornar alè, i li demana aquell an es des sac de qui era aquell blat; i es que el duia, diu: —De tal senyor! I a-les-hores es socialista li demana an aquell bon homo es blat des sac qui l'havia ventat, batut, segat, entre-cavat, sembrat i llaurada sa terra; i resultá que tot això hu havia fet aquell bon homo.

I ara voltros direu: —I ¿què en treu de tot això s'*Obreretxo* a favor des socialisme?

¿Què en treu? que aquell blat era d'aquell homo que el duia perque ell havia feta tota sa feina que's necessitava per produir aquell blat.

Aquí qualsevol, per poc sentit comú que tenga, dirá: —Però bono, i sa terra a on sembraren es blat ¿de qui era? I sa llevor sembrada ¿qui la posá? Le hi posá l'amo de sa terra o es sembrador le hi posá del seu? I sa feina que hi va fer aquell homo ¿que no le hi pagá l'amo de sa terra?

D'això no'n diu res s'*Obreretxo* ni'n vol dir. Es que, segons es socialistes, tot és des trebaiadors i res p'es propietaris; per ells només té valor sa feina que posa es trebaiador. Sa primera materia, sa terra a on fan feina, sa màquina que utilisen per fer feina, tot això no representa res per ells, no hu contenen per res es grans noninguns!

I ja veure com aquell homo, que duia es sac de blat, hauria pogut fer tota sa feina que feu per produir aquell blat, si no hagués tenguda terra a on sembrar sa llevor per tirar-hi? ¿A veure si hauria feta tota aquella feina, si no le hi haguessen pagada? I amb tot i això s'*Obreretxo* pretén que aquell sac de blat era d'aquell homo i no de l'amo de sa terra, que hi havia posada sa llevor i pagada tota sa feina que aquell trebaiador hi havia feta! Casi totes ses coses des socialisme son així: un enfilais de meutides i d'injustícies i d'atentats contra sa raó i es sentit comú.

11.

¡Hala, petits! ¡Alerta a dir ver mail

S'*Obreretxo* dissapte parla de s'atentat des lerrouxistes i socialistes contra N'Ossorio i Gallardo a Barcelona, dia 8 d'aquest més; i en parla com se poria esperar d'ell, donant sa raó an es criminals que el volien matar i que, en lloc de ferir-lo a ell, feriren D. Claudi Rialp, que anava amb N'Ossorio. Diu es paperot socialista que N'Ossorio aná a Barcelona a provocar moltes de families que diu que han patit d'esterro, miseria, fam i sacrificis de sers estimats que les acusaren de coses que no havien fetes. Suposa es paperot que N'Ossorio era Governador de Barcelona durant sa *Setmana trágica* i que és responsable de tots es cástics que es revolucionaris sufriren per lo que havien fet durant tal revolució; i per tot això pretén s'*Obreretxo* que N'Ossorio no havia d'anar a Barcelona per lo malament que hi governá i per lo que hi patiren es revolucionaris causa seua.

¿Se poren dir més mentides i barbaritats en tan poques paraules? Dificilment. ¿Qui no sab que, precisament a's mateix dia de comensar sa *setmana trágica*, N'Ossorio deixá d'esser Governador de Barcelona? ¿Qui no sab que desde es primer dia de tal revolució N'Ossorio quedá completament separat i allunyat de tot mando dins Barcelona? ¿Com pot, idò, esser ell responsable de lo que s'Autoridat va fer contra es revolucionaris, per castigar s'infinidat de crims horribles que es revolucionaris cometeren? De manera que es completament fals tot quant diu s'*Obreretxo* per excusar s'atentat contra N'Ossorio des revolucionaris de Barcelona que reberen cástic per lo de sa *setmana trágica*. No, es confreres des paperot socialista que dia 8 despararen contra N'Ossorio i mal-feriren En Rialp, cap jornal tenien que tornar a N'Ossorio, cap cástic, d'esterro ni presó havien sufrida causa N'Ossorio per lo de sa *setmana trágica*. Si li despararen, si anaren a tirar-li, era senzillament per matar-lo com a contrari seu que és, perque no té ses idees d'ell, perque no pensa com ells! Així són partidaris de sa llibertat es lerrouxistes socialistes i anarquistes! Tothom a Barcelona i dins tota Espanya ha condemnat es crim contra N'Ossorio i En Rialp, tothom fora es criminals que despararen contra aquells dos honorables patricis, tothom fora ets assassins i tots els seus confreres que voldrien que l'haguessen mort, i que son tan criminals com es qui despararen. Un d'aquests és s'*Obreretxo Balear*.

¿S'és vist res més célebre? que aqueis inemics de sa guerra, que's cuiden esgargamellar cridant contra sa sa guerra del Marroc per una banda, i per s'altra prediquen i practiquen sa doctrina de s'atentat personal contra tots es que los fan nosa, contra tots es qui no pensen com ells! ¿Vol dir no és

guerra això d'ennvestir En Maura amb un punyal o amb una pistola per enviar-lo a l'altre mon? ¿Vol dir no és guerra això de desparar an En Canalejas i deixar-lo extés en-terra i mort? ¿Vol dir no és guerra això de desparar trenta o coranta pistoles contra N'Ossorio i ferir de mort En Rialp? ¡Això no és guerra p'es socialistes! Aquí es mal és fer guerra an es moros, confreres des socialistes, per l'estil de lladres i de seuvatges com es socialistes. Ara fer descàrregues contra En Maura i N'Ossorio i tots es mauristes, això p'es socialistes no és gens mal, més tost e-hu troben molt ben fet, i n'están ben contents. Ah! és que són més que una tracalada de farsants, bandetjats, criminals, assassins! Això es s'*Obreretxo Balear*, que no té ni metja paraula de censura ni de reprovió per s'atentat contra N'Ossorio ni anomena per res sa greu ferida del Sr. Rialp, que una bala li entrá per s'esquena i li sortí per davant. ¿No és un maurista En Rialp? Idò molt més s'en mereixia! i molt ben tirada estigué aquella bala p'es paperot socialista, *inimic de sa guerra*! Així son es socialistes! ¡gent de força!

12.

Altre pic mostra sa filassal

Aqueix dies es nostro confrere *La Ultima Hora* ha copiat una partida de trossos des llibre d'En Constant Leroy, *Secrets de s'Anarquisme*, a on se contenen milenars de crims que es revolucionaris han comesos d'anys en-sa contra es qui comanden, contra s'humanitat. Aquell llibre destapa es misteris horribles de s'anarquisme, i contra sa part que es caporals revolucionaris (Ferrer, Lerroux, Odon de Buen,) tengueren a una partida d'atentats que's ieren dins Espanya. Com s'*Obreretxo* té sa roba a s'extenedor, volem dir, és un confrere de tots aquells *subjectes*, surt en defensa d'ells, i suposa que tot lo que diu aquell llibre son mentides i invencions que s'autor se va treure des carabassot.

Es lo que han fet sempre es revolucionaris: si qualcú los destapa es seus crims, neguen com a carreters i juren i perjuren que no hi ha res ver de tot quant les acusen. Amb això es paperot

socialista se destapa a sí mateix. Com és confrere, ha presa candela. Se comprèn perfectíssimament.

S'aplec de sa «Jovintut Socialista».

Sa *Jovintut Socialista* de Ciutat va fer un aplec diumenge contra sa guerra del Marroc i sa Llei de Jurisdiccions, i resultá lo de sempre, un fracás. Basta dir que, segons conta s'Inspector de Policia, que hi assistí com a Delegat des Governador, tot en gros e-hi comparegueren de 35 a 40 persones.

¿Com s'explica que hi acudís tan poca gent? S'explica perque això de sa guerra del Marroc tothom veu que és un mal inevitable, que és una guerra que no hi ha altre remei que sostenir-la, per mes que negú n'estiga content. Tant és així que, si, en lloc de Rei, e-hi hagués república, si es republicans fossen Poder, no tendrien altre remei que sostenir aquesta bona de guerra.

¿Per que, idò, es socialistes i republicans mouen ara aqueixa campanya contra tal guerra? E-hu fan just com una arma política, per cridar-se ses simpaties des poble ignorant i sense seny polític. De manera que no és s'amor a l'Espanya ni an es poble ni sa compasió des pobres soldats que són a parar bales des rifenys, lo que mou es socialistes i republicans a protestar contra sa guerra, sino just es seu desig mal-sá d'emblanquinar la gent curta de tey, que desgraciadament n'hi ha molta, i posar-los un cap com una ferraça contra sa guerra i es Govern que la mantén, i fer creure que amb sa república o amb so socialisme no hi hauria res d'això.

De manera que tota aquesta campanya des socialistes i republicans contra sa guerra del Marroc, no és més que una farsa indigna i de mala llei. I hu és tant, que fins sa gent més senzilla i més poc entesa, se'n és temuda, i no acudeix a ses crides que li fan es socialistes i republicans; i, si aqueis criden a fer un aplec, no hi acudeix negú, no s'hi aplega negú, com se va veure ara a Ciutat, diumenge, que no més e-hi comparegueren de 35 a 40 persones.

Realment es poble no va de socialistes ni de republicans; tant uns com ets altres, l'han enganat massa vegades.

DE TOTES ERBES

Es missatget petit

(segueix)

Idò heu de pensar i creure i creure i pensar que el Sr. Comte davant aquelles tres sortides des seu *missatget*, pensa qui pensa allà amb so cavall aturat, estigué una bona estona, fins que s'exclama:

—Però bonó! ¿que fas ara aquí, enrocat, sense passar envant ni enrera? Cap envant ¿que hi he d'empariolar? ¡Es cap enrera que tenç ses feines, per anar a sa pobiletta a tirar-li a la cara quin és *es menjar de tots es menjars*, i s'espicia de totes ses espicies i sa mel de totes ses mels! Això es lo que me cal fer abans de pus raons!

I dit i fet, ja gira es cavall i li dona cap a ca-aquella pobiletta a dir-li lo que feia al cas.

Mentres tant s'entretenien amb sa conversa des seu *missatget* que duia a ses anques des cavall.

Es cas és que aquell al·lotó tenia una conversa de lo més agradable i era lo més agut i desxondit.

Es Comte no se'n poria avenir que hu fos tant un al·lotó criat d'uns pares tan esguerrats i que li havien donada tan mala criansa.

Camina caminarás i cap enllá te farás, a fora de molts de dies de trompitxar, arribaren a la fi a sa ciutat de sa pobiletta.

El Sr. Comte se'n va cap dret a ca-

sa bugadera per sebre com sa trobava aquell diantre de fadrineta i si estava a ses mateixes.

I ¿que fa sa bugadera? Pica de talons més que depressa a veure sa pobiletta amb excusa de tornar roba a la casa.

Se'n hi entrá, i no tengué posa fins que topa sa gran pitxorina, i li diu que Es Comte l'envia a veure si ella está a ses mateixes.

—Prou que sí! diu ella. ¿O s' ha figurat aquest estornell de Comte que donaré jo una paraula i llavò la faré nul·la? Lo dit vaja per dit. Lo que veurem ara si ell me durá sa claricia que jo li vaig comanar.

—Ell m'ha dit que la du, diu sa bugadera.

—Ara ho veurem, diu sa revel'lera.

—I ¿quant e-hu han de veure? diu sa bugadera.

—Quant? diu sa pobiletta. Tornau demá, i vos ho diré.

Se'n va sa bugadera amb aquella comanda, i sa pobiletta agafa son pare, i ja és partida a explicar-li lo que fa al cas: que un Comte així i així li envia comendacions per sa bugadera, i que ella li comaná a sa mateixa bugadera que li digués que per parlar de res, primer ell li havia de contestar a tres preguntes: ¿quin era *es menjar de tots es menjars*? i s'espicia de totes ses espicies? i sa mel de totes ses mels? Si no li endevinava això, no volia parlar amb ell.

—Idò bé, diu sa pobiletta a son pare.

Ara és tornada sa bugadera, i me diu que el Sr. Comte es aquí i que ha aclarides aquelles tres coses, i que demana per dir-les-me. I jo no li he volgut contestar que no n'hagués parlat abans amb vossa mercè.

—Bono, diu son pare, ¿i tu que sabs aqueix Comte de quines egos vé? ¿de quants de punts se calsa? Si és un Comte de l'engán o un homo d'homos?

—Res sé d'ell, diu sa pitxorina, més que és un bell jove i que fa cara de gran senyor.

—I a on l'has vist? diu son pare.

—El vaig veure, diu ella, una partida de diumenges i festes colendes an es portal de l'església, quant jo hi entrava per anar a missa.

An aquell pare allò li vengué una mica de nou així mateix. No se'n poria avenir d'aquella fia seua que se fos allargada tant, sensa dir-li res a ell, d'enviar aquelles comendacions an es Comte.

Com prou e-hi va haver pensat, va considerar que, quant sa seua fia havia fet allò, era que es Comte li agradava, i que la tondria massa mala d'aturar i de decantar-li aquells pensaments des cap si ella ja havia aficada bolenga, perque guardau-vos d'al·lota en pic que un fadrinel'lo li entra per s'ui dret! No hi ha espina que s'acor tant dins sa carn com s'idea de tal fadrinel'lo, i casi sempre sol esser pitjor tot quant li fassen per treure-li aquella idea des cap i des cor.

Per això aquell pare, que era un homo molt viu, lo que va fer, va demanar claricies d'aquell Comte, totes ses que va porer.

Ses claricies no foren dolentes, i a les-hores diu a sa seua fia:

—Mira, crida sa bugadera, i dona-li dia an es Comte per presentar-se a contestar an aquelles tres endevinaies; i, si les t'endevina, i te fa sa pessa, poreu passar l'obra avant.

¿Que me'n direu? Ell aquella pobleta crida sa bugadera, i li comana que diga an el Sr. Comte que's pot presentar an voler, a veure si li sab contestar aquelles tres endevinaies.

Es Comte ben peus alts s'entrega amb so *missatget petit* a ca-sa pobleta; surten son pare i ella, se'n entren tots dins una gran sala, sa seuen i es pare de sa pobleta, diu an aquesta:

—¡Vaja idò! fe-li tu ses tres preguntes, veiam si t'hi sab contestar aquest senyor.

—Ja les hi faré ja, diu ella. Ara mateix, si Deu ho vol.

I se gira an es Comte, i ja li diu:

—Bono, veiam quin és *es menjar de tots es menjars?*

—*Es menjar de tots es menjars*, diu es Comte, és *es pa*.

Sa pobleta, com el sent, e-hi pensa una estoneta, i a la fi diu:

—Sí que hu has endevinat. ¡No m'ho pensava que hu endevinasses! No hi ha menja com es pa: en menjam tota la vida i no mos ne cansam mai. Si fèiem lo mateix amb qualsevol altre menjar, aviat l'hauríem avorrit, per bo que fos.

—No hi ha remei, s'exclama es senyor véi: és així ni més ni pus.

I sa pobleta diu an es Comte:

—Venga ara sa segona endevinaia: ¿quina és *s'aspicia de totes ses espicies?*

—Quina? diu es Comte. *Sa sal*.

—Sí que també l'has aglapida bé! diu ella. En totes ses menges e-hi han de tirar sal, per que se posin així com pertoca. Fora de ses fruites, que ja duen sa sal que amen, perque Deu, que en sab més que tots es cocs del mon, ja los ho posa com les congria a s'abre mateix; tots ets aguiats que se fan dins ses cuines demanen es seu polsim o sa seua grapada de sal per estar a punt de pastora mfa...

—No hi ha remei, diu es senyor véi, son pare,—així com tu dins, així és.

—Bono, torna dir sa pobleta. Ara només te'n manca una d'endevinaia.

Veiam si la te farás teua com ses altres dues.

—Venga-la! diu es Comte.

—¡Hala idò! diu ella. ¿Queina és *sa mel de totes ses mels*.

—*Sa mel de totes ses mels*, diu es Comte, és *sa mel de maig*.

—Sí que l'has endevinada! diu sa pobleta. Sa mel de maig se fa de totes ses flors com se troben an es seu triquet, an es punt més alt de sa seua galanfa i bona olor, i ja's sab que no hi ha flors com ses des maig: quanyen de massa a totes ses altres; i forsats forsats sa mel que d'elles surt, ha d'esser sa millor de totes, sa mel de totes ses mels.

—Sí que teniu raó, diu son pare, es senyor véi.

I ¿quina vos creis que la se va treure llavò sa pobleta?

—Bono, diu a son pare. Ja veu vossa mercè que's Comte m'ha endevinaides ses tres endevinaies que primer m'havia d'endevinar per porer-me dir quines son ses seues intencions. ¿Que les hi hem de deixar dir o que?

—Que les diga! diu son pare. ¡Encara que no s'és mester veure-hi gaire per afinar-les-hi! Se veu massa quines son!

—Idò, diu es Comte, si ja les m'ha afinades, poreu acursar raons. Ses meues intencions son d'aqueixa fia de vossa mercè, que tot d'una que la vaig veure, ja'm vaig sentir ferit de sa seua amor; i si vossa mercè no m'hi deixava casar, esclataria de pena. D'aquí mateix m'en haurien de dur amb sos peus devant cap a sa fossa.

—Per part meua, diu es senyor véi, si ella hi està conforme, jo també hi estic. Vos poreu casar en voler.

—Ell ja hu hauríem d'esser! s'exclama sa gran pitxorina.

¡Ja hu crec que es Comte va esser des mateix sentit! Demanà nou dies per anar a ca-seua i enrengar tota sa cosa, les hi accediren, se'n anà rolant d'alegria, e-hu n'lestí tot així com pertocava, i dins es mon dies se presenta amb tot es seu acompanyament a ca-sa pobleta, i se va fer s'esclafit, se casaren i se feren unes noces d'aquelles de pinyol vermei, i un ball vitenc de tot i sarau per llarc.

El senyor Comte llavò contá a sa pobleta com havia trobada sa contestació a ses tres *endevinaies*, que era estat aquell diantre d'al·lotó que la hi havia trobada, i que era un al·lotó així i així, per lo qual trobava que no l'havien de tirar.

Sa pobleta trobá lo mateix, i s'al·lotó va romandre amb ells ben menjat i ben begut i tractat com si fos un fii de la casa.

Dissapte qui vé, si Deu ho vol i Maria, ja veurem lo que va esser d'aquell *missatget petit*.

(Seguirá).

JORDI DES RECÓ

En Constant Leroy

contra s'assassinat d'En Canalejas

Son interessantíssims es tres capítols a on En Leroy, ex-anarquista de qui parlarem, dissapte passat, amb motiu de la seua obra «Los secretos del Anarquismo»—reconta amb força de noticies s'assassinat de don Jusep Canalejas, President que va esser des Consei de Ministres. Cumplint sa promesa que férem, vet-assí lo que diu En Leroy.

D'encá des Congrès anarquista d'Amsterdam (Holanda) de l'any 1907, funciona a Londres una Oficina Internacional Anarquista. La dirigeix una Comissió de varis membres, representants cada un d'ells des païssos que prengueren part en ses sessions des Congrès. Públicament aqueixa Oficina diu que organisa i fixa s'orientació de ses Societats anarquistes del mon, per lo qual publica una revista mensual escrita en llengos diferents. Pero lo que

realment fa es amagar ses seues criminals intencions.

Ja abans empero d'haver-hi tal oficina, alguns membres ja se dedicaven a preparar atentats per llevar d'es mig Reis i Presidents i tota classe de governants. Son d'aquesta Oficina En Carles Malato, N'Enric Malatesta i En Llorenç Portet, qui foren des qui prepararen més atentats anarquistes, especialment es que ocasionaren sa mort del Rei Humbert I de Italia, de D. Antoni Cánovas del Castillo, expresident des Govern Espanyol, i es que se «frustraren miraculosament» dirigits contra el Rei d'Espanya, a París i a Madrid.

Diu En Leroy:

«Sa segona quinzena d'agost de l'any 1911 vaig arribar jo a l'Havana, desde París. Pocs mesos després de esser-me establert aquí, ne vaig relacionnar amb D. Antoni La Cierva vice-cònsul d'Espanya, i aquest me feu amic de D. Cristófol Fernández Ministre, a-les-hores d'Espanya a Cuba.

«P'es janer de 1912 va esser a l'Havana En Manuel Pardini, i el Sr. Fernández me demaná noticies i antecedents d'aquest subjecte que a ell li semblava una persona perillósissima. En Pardini era vengut directament de Tampa a l'Havana; i a Tampa hi vivien En Manuel Arango, En Pere Esteve i En Pep Otero, els quals mos escriven antes per assumptos revolucionaris, de 1909 a 1911, es temps que a París funcionava sa Comissió *Pro-Revolution-Espagnole*.

«Tot d'una que l'Sr. Fernández me demaná tals senyes, jo vaig escriure a N'Arango i a N'Otero a veure què sabien d'En Pardini com a revolucionari. I tots dos me contestaren: «es un jove molt entusiasta, capaç de fer tots es sacrificis»; pero no vaig porer sebre més detalls. Sa primera quinzena de febrer de 1912 En Pardini s'embarcà cap a Europa, i poc temps després el Sr. Fernández vengué a Espanya deixant sa legació de l'Havana.

«P'es juny des meteix any jo també vaig venir a Europa amb un amic, per arreglar-hi assumptos particulars. De l'Havana mos n'anàrem també a Tampa i posàrem a s'hotel «*La Parola de Oriente*». Viatjàvem de incògnit i jo usava es nom de Pep Fernández.

«L'endemà des dia que arribàrem, vaig visitar N'Arango i N'Otero, fent-mos coneixents i presentant-los es qui m'acompanyava com a redactor de *El Imparcial* de Madrid. N'Esteve havia venuda una imprenta que tenia, a N'Otero, i era fuit cap a Nova York. Aquest s'era posat en relació amb un estol de anarquistes espanyols i italians, que's deia *Panapintos*, nom d'un anarquista italià sacrificat revolucionariament, a la memoria del qual tenen ells molta devoció. Vaig visitar varies vegades aqueix centre i ets anarquistes que se reunien me feren a sebre tots es projectes revolucionaris que forjaven. És dia abans de noltros sortir de Tampa, me visitá a s'hostal un anarquista cuba, Marcel Salinas, el qual jo coneixia de l'Havana. Amb ell vaig parlar llargament des moviment revolucionari europeu, i me vafer aquestes revelacions:

«Dins es novembre de 1911 se varen reunir a s'Oficina Internacional Anarquista, a Londres, N'Enric Malatesta, de Italia; N' A. Schapiro, de Russia; En Charles Malato, de França, i En Llorenç Portet, de Espanya, hereu i successor d'En Ferrer i Guardia. I amb aquesta junta acordaren tres atentats. Un a Espanya, contra En Maura o En Lacierva; s'altre contra En Sáenz Peña, president de l'Argentina; i es tercer, contra En Madero, President elegit de Mèxic.

N'Enric Malatesta va escriure an En Pere Esteve, preguntant-li si tampoc hi hauria cap espanyol capaç de sacrificar-se «*per estingir tirans*». N'Es-

teve va fer consultes a uns quants anarquistes es més joves de sa localitat, que tenia de més confiança, i que s'oferiren per.... Foren aqueix tres: En Manuel Pardini i En Francesc Martinez, espanyols, i En Marcel Salinas, cuba. Es primer d'aqueix se'n era anat, de Tampa, a l'Havana, dins es febrer de 1912, per despedir-se d'es seus amics íntims i seguir es seu viatge a Europa, que va fer sa primera quinzena de febrer des meteix any, embarcant-se a bordo d'un vapor de sa Traslántica Francesa. Arribá a Santander i se'n aná després a Burdeus; aquí se va relacionar amb En Vicens García, anarquista espanyol, des carrer de Lafontaine, n. 42, que era es qui havien comissionat es de Londres per que donás dobers i instruccions an En Pardini. Es dobers que aquest va necessitar per fer es viatge a Burdeus, els rebé d'En Manuel Arango, producte d'una recaudació feta entre ets anarquistes de Tampa. Quant En Pardini se va haver entés amb En García, s'espità cap a Madrid, resolt a llevar sa vida an En Maura o an En Lacierva. Es dobers per realisar aquesta mort els va facilitar En Llorenç Portet.»

«Aquestes varen esser ses revelacions que espontaniament me va fer En Mercel Salinas.

«De Tampa es meu amic i jo mos n'anàrem a Nova York, posant a s'hotel N'helsea. Allá mos vengué a veure En Pere Esteve, i sopá amb noltros es vespre siguent de sa nostra arribada. El sendemá vaig anar jo an es n. 229 de Wert Street, casa des Sindicat de fogoners i carregadors de s'Atlántic i de sa redacció de sa revista anarquista «*Brazo y Cerebro*» que surt a Nova York dirigida per N'Esteve. Conversàrem amb aquest i amb En Jaume Vidal sobre ses tentatives revolucionaries i sobre s'acció individual que duia a terme sa Comissió *Pro-Revolution Espagnole*. En Vidal opinava que es revolucionaris d'Europa no eren estats enérgics abastament, i deia que era una vergonya que encara existissen homos com En Maura i En Lacierva, avanant-se de que ells, es revolucionaris espanyols de América, farien, i amb éxit, lo que no eren estats capaces de fer es de Europa. Aquesta entrevista me va confirmar del tot ses impressions que vaig recuir a Tampa.

«Aquell mateix vespre vaig tocar a ca'N Esteve, vaig entrar, i aquest me dona a lletgir una carta d'En Malato, que havia rebuda de París cifrada, amb sa clau A. *Nauquet* a on deia que havien determinat perllongar sa realisació de s'assassinat entre mans (s'atentat), per mor de que En Malatesta estava pres a Londres i amenaçat d'expulsió; i com ja era estat expulsat de casi tots es demés païssos, i ja se trobava véi i esfondrat de salut, uns quants elements d'influencia tenien interès en que l'libertassen i no l'expullassen. I en tals circumstancies, deia En Malato—seria contraproducent que cometessen un tal atentat, perque irritaria s'opinió pública contra ell, donats es seus antecedents, i ja no hi hauria qui'l salvás.»

Això és es primer capítol d'En Leroy sobre s'assassinat d'En Canalejas. Ja veurem en lo que vendrà, interessantíssim de tot, com se tramava tot es pla d'ets anarquistes espanyols i estrangers contra es nostros governants. I segueix dient En Leroy:

«De Nova York, s'amic meu i jo mos n'anàrem a París. Tot d'una de arribar, i per medi d'un amic, funcionari públic francès, acusàrem an es Cap de Seguredat de Madrid es viatge d'En Pardini an aquella capital i ses criminals intencions que duia. Li enviàrem, ademés, una fotografia d'En Pardini que mos donaren a Tampa, i es noms i ses direccions d'ets individus amb els quals s'havia de relacionar. Dins es més d'agost de 1912, que a-les-hores

mos trobàvem a Versailles, vàrem sebre que, efectivament, sa policia d'Espanya havia averiguat es cau d'En Pardinas a Madrid, i li seguia ses passes ben de prop, pero ben de prop.

«Poc temps després d'esser estat En Pardinas a Burdeus, expulsaren En Vicenç Garcia de França. I s'hagué de refugiar a Londres.

«Es motiu de tal expulsió era que aquest subjecte conspirava a les totes contra sa Monarquia espanyola i es seus prohoms, publicant circulars seguit seguit, escrites amb tons subversius i injuriosos. A una d'aquestes circulars demanava doblers a ses Societats anarquistes per llevar d'en mig uns quants caporals espanyols, i anunciava sa aparició, dins poc temps, d'un paperot titulat *Espanya Revolucionaria* per atacar s'exercit i ses institucions, per dir tot quant no se poria dir d'Espanya.

«Desterrat a Londres En Vicenç Garcia, va enviar una correspondencia que's publicà dalt es semanari anarquista de Barcelona *Tierra y Libertad* amb lo qual cridava s'atenció de ses societats anarquistes sobre lo que havia fet es demòcrata Canalejas, que havia fet reforsar es contingent de confidentes i policies a ses embaixades de Nova York i Paris sobre tot. Ademés deia que s'ex-company M. (Leroy) acompanyat d'un redactor de *El Imparcial* de Madrid, s'era presentat a la Florida i altres Estats d'Amèrica del Nort, i, valguent-se de ses antigues relacions revolucionaries, havia conseguides des companys anarquistes confidencies benserries; i acabava censurant enèrgicament ets individus llengollarga qu'havien destapats secrets revolucionaris».

Aquestes revelacions fetes p'ets anarquistes de Tampa i de Nova York, que posaven a s'evidencia pública ets acorts de sa reunió de Londres, sa idea de que sa policia i ses víctimes propiciatòries conixerien prou sa trama de des complot i sa seguredat de que haurien preses precaucions abastament per fer fracasar En Pardinas en ses seues tentatives: tot això es lo que va obligar ets individus compromesos a deixar anar es propòsit primitiu d'assassinar En Maura o En Lacierva.

Idò ¿com l'empregueren llavòr contra En Canalejas? Dissapte qui vé mos ho dirà En Constant Leroy.

VERA-VEU.

Es Dijous Llarder

Vuy és un gran dia
per berenar bé.
¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

Tonina estimada,
es sol ja és sortit;
volta sa flassada,
saltarem des lliit,
que es budells desitgen
bones berenades.
¿Quantes d'ensaymades
ahir vares fer?
¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

Una per mi'm basta,
si grossa la'm duys
d'aquelles de pasta
que es sol desfé en fuys;
y entre es fuys s'hi troba
saím y mantega.
Duys le'm! que una vega
ben rica en faré.
¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

Barques a balquena
que surten des forn.
Sa plassa ben plena
n'estava dejorn.
Totes ensucredes,
plenes de tayades
de porc segoner.

¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

N'hi ha de petites
que fan petit sò;
n'hi ha de tres pessetes.
n'hi ha d'un duret d'or:
n'hi ha de grosses, grosses,
fetes amb un mol'lo
que tenen de rol'lo
mitja cana bé.

¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

¿Qui puja s'escala?...
Es forner, segú.....
ja entra per sa sala;
ses nostres mos du.
Vet'aquí sa meua
blanca com sa lluna.
Donau'm tot d'una!
la me menjaré
¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

Donau'm depressal
posaula a su aquí!
D'examen n'és pessa
des forner més fi.
Bon color! bon trajol
redona figura!
ni és fluxa ni és dura;
rica crosta té.

¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

Bé está de tayades
son cuyro ensucrat:
son de sobrassades
y carabassat.
¡Ah! de cabeys d'àngel
també está farcida.
¡Tonina garrida,
que bé les sabs fer!
¡Viva s'alegría
Des Dijous Llarder!

PERE D'A. PENYA

Festa popular

de l'Aniversari de la Conquesta

Sr. Director de LA AURORA:
Li agraiem l'inscripció de l'instancia que, dia 25 del passat, uns quants amics del país presentaren a l'Exm. Ajuntament de Palma. S'instancia era d'aqueix tenor:

«Exmo. Sr.

Los que suscriben vecinos de esta ciudad y otros compatriotas diocesanos a V. E. respetuosamente exponen:

Que desean se celebre en Palma la fiesta anual de la Conquista de Mallorca, en forma que se aunen el modernismo de nuestros tiempos con el carácter tradicional que le imprimieron nuestros antepasados; y para lograrlo, cuentan con el beneplácito y superior criterio que anima a al Exmo. Ayuntamiento, por V. E. dignamente presidido.

A dicho fin tienen el honor de proponerle:

1.º que, previas las modificaciones necesarias, se acuerde colocar la Cruz de hierro (1) sostenida por un MENHIR de hormigón (2) en el centro de la Plaza de la Conquista (3) la cual podría bendecirse (como un número de la fiesta) el primer día de su celebración; advirtiendo que de ningún modo creen los exponentes, se disminuya la importancia debida al grandioso monumento a Jaime I, cuyo proyecto tiene aprobado nuestro Municipio. (4)

2.º que, a fin de coadyuvar la erección del antedicho menhir, han pensado los mismos exponentes, sufragar

(1) Con esferas de cristal en sus cabos o extremos, para evitar la atracción de meteoros eléctricos.

(2) Con hierro armado.

(3) O con el cruce del eje de la Carretera de Sóller y la Calle o jardín de Ronda, del *Ensanche*.

(4) Ese Menhir vendría a tener la misma altura que el obelisco de la *Font de les tortugues*, cuando menos.

la construcción de la cruz cruzada (por dos brazos horizontales a escuadra) que debe coronarle, siempre que no supere su coste, de 500 pesetas, y se halle terminada su erección antes del 1.º de Diciembre próximo (5).

y 3.º que, para dar mayor carácter popular a la proyectada fiesta (permiéndolo el Ilmo. Sr. Obispo (6) y previa invitación al vecindario, día 1.º de Enero, y en su víspera repiquen las ocho iglesias que se hallan enclavadas en la parroquia de San Miguel, y además; se inaugure la solemnidad procesional (7) con una *traca* disparada desde la torre campanario de dicha iglesia.

Además; sería de buen efecto que, por personas caritativas (que no faltarían) se repartieran limosnas a los pobres de edad que hubiesen querido asistir, mostrando los escudos de armas de Aragón y de esta ciudad.

De la manera indicada, dicha fiesta, no sólo recibiera el carácter local y altamente popular, sino que resultaría benéfica y moralizadora.

Si V. E. se sirve aceptar el expuesto programa, de índole exclusivamente religiosa, que adjunto se une, ios infrascritos se lo agradecerán a fuer de leales vecinos. Palma 25 de Enero de 1914.—Pablo Mir Ferrer, Cura-Párroco de San Miguel.—Jerónimo Rius, ex-Senador.—Francisco Sitjar, pro-Rector de San Antonio de Viana.—Julián Villalonga, ex-capitán de Marina Mercante.—Juan Valenzuela, Ex-diputado a Cortes.—Bartolomé Barceló Mir, ex-Alcalde de Palma.—Miguel Binimelis, Abogado.—Antonio Sastre, Ingeniero Civil.—Francisco Salvá, Prepósito del Oratorio Parvo.—Bruno Estarás, Abogado.—Bernardo Obrador, Concejal.—Antonio M.ª Peña, Licenciado en Filosofía y Letras.—Francisco Salvá de la Llepasa, Abogado.—Benito Pons y Fábregues, C. de las R. de B. Artes y de la Historia.—José Ramis de Aïreflor, idem de la R. de la Historia.—Alfredo Llompert, Concejal.—Cayetano Segura y Comp.ª prepietario en el Ensanche.—José Oliver, Deán de la Catedral de Palma.—Manuel Fiol, Abogado.—Pedro Buades, propietario.—R. Blanes y Viale, Abogado.—El Barón de Pino Par, Abogador.—Rafael Martín, industrial.—Pedro A. Sancho, Bibliotecario.—Jaime Sancho, Abogado y Srio. de la Comp.ª de Ferro-Carriles de Mallorca.—Juan March, del Comercio.—Gabriel Fuster, Abogado.—Pedro Cáfaró, profesor de la Escuela Graduada.—Francisco Rosselló, Pintor.—Mateo Garau, Penitenciario, ex-Rector de la Parroquia de San Miguel.—Sebastián Cerdá, ex-Vicario de la misma. Jaime Homar, Rector de la Santísima Trinidad.—Antonio M.ª Alcover, Canónigo, Vicario General.—B. Ferrá, M.º de obras de Arquitectura, Correspondiente de las R. R. A. A. de la H.ª y de S. Fernando.—Enrique Alzamora, del Comercio.

Sabem en demés que s'enviaren altres sollicituts que firmaren altres de l'*Engrandiment* o *Ensanche*, que diuen en foraster, i del carrer de Sant Miguel, demanant lo mateix amb un ante-projecte de Festa civil, que qualque dia darem a conèixer an els nostros lectors. LA AURORA sols afegirà que veuria amb gust restablir l'expressada Festa commemorativa de la gloriosíssima Conquesta de Mallorca, i que la comensassen alsant una *Creu*, signe de la nostra redenció i verdadera lliber-

(5) Dada la flema con que hasta ahora se procede tememos que falte el tiempo.

(6) Sabemos que ya se cuenta con su aquiescencia.

(7) El clero y obrerías de dicha parroquia (en cuyo templo se celebró la primera misa) llevarían, bajo palio, el *Ligam crucis* hasta el pie del *Menhir*, con una gran figura de San Miguel montada en automóvil, con una sección de «exploradores mallorquines», colegios y sus profesores, comisiones de sociedades civiles y religiosas.

tat, de lo qual amb molta raó mos avançam.

Així Palma donaria bona mostra de sa moderna catòlica cultura.

***

Cap al cel

En lo que se'n va i poc dura
no hi posis la voluntat;
en les roses que obri l'auba
i el vent mostia més tart.

¿Perque l'oblit de la patria,
i tant d'amor a l'hostal?
¿en lo camí perdre l'eima
del bé que no acaba mai?

No toquis les flors del marge
que espines hi trobarás;
posa 'ls ulls en les estrelles
que son les flors del teu prat.

GERONI ROSSELLÓ

Secció local

Aquesta setmana ses *Fies de la Purissima* fan els Sants Exercicis. Les predica Mn. Francesc Sitjar, de Ciutat, que se'n sab desfer tan bé per un sermó. E-hi es anada molta de gentada a sentir-lo. Deu fassa que domin molt de fruit aqueis sermons de Mn. Sitjar.

Demà comensen ses Coranta-Hores del Cor de Jesús. Es d'esperar que serán solemnes i concorregudes. ¡Hala, idò, manacorins! En lloc d'anar de fresses, ¡cap a l'esglesia teniu ses feines! ja desagraviar ¡el Bon Jesús de tantes d'ofenses com li fan aqueis dies!

Demà vespre, a l'esglesia de la Sta. Família, farán s'exercici de ses *Capelletes*, que sempre resulta tan agradós i devot.

Sembla que es nostro bon amic D. Juan Amer está una mica millor de sa malaltia que fa temps que el patuça.

¡Que Deu li augmenti sa millorança i que's restablesca de tota sa seua salut, si convé! Amèn.

Diuenge passat sortoiaren es qui enguany corren sa quinta, i no hi ha gué cap entrevers ni rebumbori ni res mal adosat. Més val així.

Aquí no hi ha haguts altres *balls de màscares* enguany més que es des republicans. Se veu que això de màscares és cosa que sa República hu du. Está molt posat en raó, donat s'estat anárquic des republicans d'avui. Casi tots es republicans en actiu servici, no passen d'un escabotell de *fresses*.

Diuenge es pocs republicans que queden a Mallorca feren un aplec a Manacor. Per aplegar-hi gent, feren passetjar abans sa música p'es poble. Com e-hi havia *predicadors* (!) de Ciutat, molts e-hi anaren per veure que dirien.

Sembla que hi parlaren ciutadans i manacorins, confant coses grosses de sa República, que tot aniria bé si sa República entrava. Bé s'esgargamellen es republicanexos dient-ho; poro negú los creu, i fan bé. Mos bastá sa mostra de l'any 1873.

Ah! també diuen que digueren que an es sigle passat tots ets homos més de cap de brot eren republicans, pero que, des que tombárem an es sigle actual, ja no és lo mateix, tota vegada que hi ha hagut un Azcárate i un Melquíadez Alvarez que los han *venuts i rifats*. ¡An això s'havien de veure es nostros republicanexos! ¡venuts i rifats! ¡Bona compra haurá feta es qui los ha comprats! Ells casi tots són com l'amo *Antoniol des Rafal*, que no era bo a res; ara a menjar, en volia amb qui alenava. En quant a lo d'haver-los *rifats*, ¡bona jugada feren es qui prengueren billets de tal rifa! ¡Ni regalats los voldriem!

¡Ja hu val amb aqueis republicanexos! Si tot e-hu tenguessen tan llafí com sa llengo i es barram, ¡ja en farien de carrera!